

Міністерство освіти і науки УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

«___»_____2019 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства»

на тему: **«Економічне обґрунтування проекту створення агентства
вантажних перевезень»**

Виконавець:

Студент ФЕУП 47 група
Вердиш Назар Сергійович

Науковий керівник:

к.е.н, доцент
Клевцевич Наталія Анатоліївна

Одеса 2019

ЗМІСТ

Вступ.....	3
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ В СФЕРІ ТРАНСПОРТНИХ ПОСЛУГ	
1.1 Теоретичні основи здійснення транспортних послуг.....	6
1.2 Загальна характеристика та інноваційні аспекти бізнес – ідеї.....	13
1.3 Нормативно – правовий базис діяльності з вантажних перевезень.....	18
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ДОЦІЛЬНОСТІ СТВОРЕННЯ НОВОГО ПІДПРИЄМСТВА	
2.1 Оцінка кон’юнктури ринку транспортно-експедиторських послуг.....	24
2.2 Аналіз конкурентних переваг майбутнього підприємства та його бізнес-концепції.....	33
2.3 Аналіз інвестиційних та операційних витрат за проектом.....	40
РОЗДІЛ 3. ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЕКТУ	
3.1 Прогнозування доходів та прибутку за проектом.....	47
3.2 Розрахунок критеріїв ефективності проекту.....	52
3.3 Ризики в сфері вантажних перевезень та шляхи їхньої мінімізації.....	57
Висновки.....	64
Список використаних джерел.....	67

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах глобалізації світового економічного простору зростають й вимоги до підвищення наукового рівня управління бізнес – структурами на основі перегляду принципів, методів, підходів до організації роботи на усіх рівнях. Це визначається високою мінливістю сучасного середовища та складає необхідність управління бізнесом з точки зору передбачення та оцінки майбутніх його можливих станів.

Одна з найхарактерніших рис цивілізованого підприємництва полягає в тому, що кожний підприємець, котрий реалізує власні задуми, водночас здійснює господарську діяльність в інтересах суспільства. Обираючи сферу діяльності майбутній підприємець повинен заздалегідь проаналізувати потреби ринку у певних видах товарів і послуг, доцільність залучення коштів ззовні, визначитись з партнерами у постачанні сировини, комплектуючих виробів тощо, з торговельними організаціями та ін. При цьому бізнес-процеси ніколи не зупиняються, отже кожен підприємець постійно знаходиться у пошуку нових ринкових сегментів та сфер діяльності.

Одним з найбільш привабливих напрямів для реалізації підприємницького задуму є сфера послуг. В свою чергу серед найбільш перспективних сегментів сфери послуг в Україні важливе місце займає транспорт.

Транспорт, є однією з найважливіших галузей народного господарства та забезпечує виробничі і невиробничі потреби економіки і населення в усіх видах перевезень, внаслідок чого він взаємодіє з усіма її галузями.

В Україні транспортні послуги є невід’ємною частиною будь-якої підприємницької діяльності і самостійним перспективним напрямом бізнесу. Потреба в якісному транспортному обслуговуванні тим вище, чим більше

конкуренція на ринку товарів. Отже з одного боку, попит на подібні послуги дуже великий, з іншого – ризик і конкуренція також надзвичайно високі.

В цьому сенсі ключовими факторами конкурентних переваг постають ціна та якість транспортного обслуговування. Під останньою традиційно розуміють повноту, швидкість, своєчасність, рівномірність доставки і збереження вантажів, безпеку перевезень, а також комплексність, доступність і культуру обслуговування споживачів транспортних послуг.

Проблеми розвитку сфери послуг знайшли своє відображення у наукових працях таких вчених як І.О. Ахновська, В.А. Карпов, Б.М. Данилишин, В.І. Куценко, О.М. Ляшенко, П.В. Попович, О.І. Черниш та інших.

В той самий час проблеми функціонування підприємств транспортної сфери висвітлювалися у публікаціях А.М. Брайковської, О.В. Гречки, В.П. Гурнака, Л.М. Гурч, С.М. Димарчук, О.Ю. Ємельянової, Н.М. Іщенко, Є.В. Нагорного, П.І. Підлісного.

Мета випускної роботи - теоретичні, методологічні та прикладні аспекти створення бізнесу з надання транспортних послуг.

Завданнями дипломної роботи є:

- розглянути теоретичні питання щодо створення власної справи;
- провести дослідження законодавчого базису для реалізації бізнес – ідеї;
- провести аналіз кон'юнктури ринку транспортно-експедиційних послуг;
- здійснити оцінку конкурентного середовища в сегменті вантажоперевезень автотранспортом;
- визначити внутрішні конкурентні переваги майбутнього бізнесу;
- розрахувати необхідні інвестиційні та операційні витрати для реалізації проекту;
- здійснити розрахунки критеріїв ефективності проекту;

- проаналізувати проектні ризики та шляхи їхньої мінімізації.

Предмет дослідження – бізнес-проектування започаткування власної справи з надання транспортних послуг.

Об'єкт дослідження – процес обґрунтування доцільності створення підприємства з вантажних перевезень автотранспортом.

Методи дослідження. У роботі використовувались наступні методи: аналітичний – для деталізації та розділення об'єкта дослідження на окремі важливі складові елементи; порівняння – для зіставлення даних у динаміці; графічний – для наочного відображення результатів дослідження. Для аналізу конкурентного середовища був проведений SWOT – аналіз. Розрахунки щодо бізнес-проекту з організації вантажних перевезень провадилися з використанням програмного продукту «Проджект Експерт».

Інформаційна база дослідження. У якості інформаційної бази дослідження використовувались статистичні та аналітичні дані, інформація консалтингових агентств щодо стану ринку транспортних послуг та окремо вантажоперевезень автотранспортом, а також законодавчі і нормативні акти, літературні джерела, Інтернет - видання.

ВИСНОВКИ

В результаті розгляду теоретичних питань щодо реалізації власної бізнес-ідеї в сфері транспортних послуг, а також практичних аспектів функціонування подібних підприємств і закордонного досвіду, у випускній роботі зроблено наступні висновки.

1. Послуги транспорту відносяться до послуг, завершальним і (або) передують процес матеріального виробництва. Вони визначаються як підвид діяльності транспорту, спрямований на задоволення потреб споживачів і характеризується наявністю необхідного технологічного, фінансового, інформаційного, правового і ресурсного забезпечення. Під транспортною послугою прийнято розуміти дію або сукупність дій (діяльність), спрямованих на здійснення перевезення та (або) надання інших допоміжних для здійснення переміщення пасажирів, багажів, вантажів операцій.

2. Реалізація бізнес-ідеї з надання послуг вантажоперевезень під брендом «АвтоПік» передбачає реєстрацію ФОП та функціонування на спрощеній системі оподаткування (2 група). У відповідності з КВЕД комерційна діяльність з вантажоперевезень автомобільним транспортом, яку планує здійснювати «АвтоПік» відноситься до розділу 49 «Наземний і трубопровідний транспорт» та класу 49.41 «Вантажний автомобільний транспорт».

3. На сьогоднішній день саме автомобільний транспорт є чи не єдиним видом транспорту, здатним здійснювати рух (а, відповідно, і доставку вантажу) практично в будь-яких умовах. Навіть на тлі загальної кризи та втрати російського та частини внутрішнього ринку, обсяг сегменту транспортно-експедиторських послуг в останні роки почав збільшуватися і на кінець 2018 року в кількісному вимірі перевищував 340 млн. дол.

4. В Одесі та Одеській області, тут так чи інакше, з транспортно–експедиторською діяльністю пов’язано понад 600 підприємств. Серед них є

як універсальні, так і вузькоспеціалізовані. З позиції інтегрального показника конкурентоспроможності, послуги «АвтоПік» наразі займають не найкращу конкурентну позицію на ринку. Головною проблемою при цьому є недостатня кількість власного транспорту та відсутність складських приміщень. Це нівелює переваги від достатньо низької ціни на послуги. Тобто стартовий період функціонування виглядає достатньо складним.

5. Згідно SWOT-аналізу забезпечення конкурентних переваг проекту «АвтоПік» передбачає насамперед оптимізацію сполучення «ціна/вартість/час», а також надання максимально можливого спектру транспортних та логістичних послуг в межах обраного сегменту.

6. Для реалізації проекту необхідно майже 2 млн. грн. інвестиційних витрат 96,5% з яких йде на придбання вантажівок. Джерелом фінансування інвестицій при цьому виступають власні кошти автора бізнес-ідеї та банківська позика. Постійні витрати за проектом «АвтоПік» складатимуть 162 тис., а в їхній структурі переважають витрати на заробітну плату із нарахуваннями.

7. Заплановані доходи за проектом складатимуть 3350 тис. грн.. на рік, або трохи більше 250 тис. грн. на місяць. У бізнесі з транспортних перевезень є чітко визначені сезонні коливання, пік активності приходить на травень – вересень, а взимку замовлень значно менше. Згідно балансу кеш-фло максимальний від’ємний результат спостерігається на 3-му місяці реалізації проекту і складає 603,1 тис. грн. Далі він постійно зменшується і в 2021 році стає позитивним. Це свідчить про комерційну доцільність реалізації проекту. На кінець життєвого циклу проекту баланс готівки складе більш 2,8 млн. грн.

8. Дисконтований період окупності проекту склав 40 місяців, що є доволі прийнятним показником, враховуючі значні стартові витрати. За термін реалізації проекту чистий приведений дохід складе 743,5 тис. грн., індекс прибутковості – 1,37, а внутрішня норма прибутковості – 44,09%. Все це свідчить про ефективність бізнес-ідеї.

9. Точка беззбитковості змінюється і складає від 76 замовлень до кінця 2019 року до 89 замовлень у 2020 році. Далі точка беззбитковості зменшується, що свідчить про розвиток та збільшення ефективності комерційної діяльності транспортного підприємства. Згідно аналізу чутливості єдиним чинником, який здатний привести проект до стану збитковості є ціна збуту. І це тільки за умови її зменшення на 20%. Також загрозливим виглядає ризик збільшення прямих витрат, тобто собівартості транспортних послуг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз ринку транспортних послуг [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.marketing.vc/>
2. Андрейченко А.В. Аналіз ринкової кон'юнктури: навчальний посібник/ Горбаченко С.А., Кучеренко В.Р., Андрейченко А.В., Карпов В..А., Грінченко Р.В. - О: ОНЕУ, 2014.- 345 с.
3. Афанасьєв М.В. Проектний аналіз: конспект лекцій / М.В. Афанасьєв, І.Я. Іпполітова ; Харк. нац. екон. ун-т. — Х., 2014. — 260 с.
4. Ахновська І.О. Методичний підхід до оцінки фінансового стану суб'єктів малого підприємництва / І.О. Ахновська, А.Л. Тофан// Вісник ДонНУ. – Серія В. Економіка і право. – 2013. – № 1. – С.10–15.
5. Балабанова Л.В. Маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємств: стратегічний підхід: Моногр. /Л.В.Балабанова, В.В.Холод. —Донецьк: ДонДУЕТ, 2011. —294 с.
6. Балджи М.Д. Управління економічними ризиками в інноваційній діяльності підприємств / М.Д. Балджи // Науковий вісник ОНЕУ: зб. наук. пр. – Одеса, 2013. – Вип. 18 (197). – С.5-14.
7. Брайковська А. М. Дослідження особливостей формування ринку транспортних послуг як середовища функціонування підприємств транспорту / А. М. Брайковська // Економіст. – 2012. – № 9. – С. 50–54.
8. Будрина Е.В. Ценообразование на услуги при международной доставке / Е.В. Будрина. - СПб.: СПбГИЭУ, 2017. - 204с.
9. Гречка О. В. Статистичний аналіз ринку послуг автомобільного транспорту [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.10 «Статистика» / О. В. Гречка. – Київ, 2015. – 20 с.
- 10.Гурнак В.П. Реалізація Комплексної програми утвердження України як транзитної держави / В. Гурнак, О. Ананченко, М. Гурнак // ЕкономікаУкраїни . — 2011. — N 7. — С. 26-37.

11. Гурч Л. М. Маркетингове дослідження ринку транспортних послуг України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Logistyka/2008_633/23.pdf.
12. Данилишин Б. М. Сфера та ринок послуг у контексті соціальної модифікації суспільства / Данилишин Б. М., Куценко В. І., Остафійчук Я. В. - Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України. — К. : ЗАТ "Нічлава", 2015. — 328с.
13. Димарчук С.М. Особливості організації транспортно - логістичних систем інтермодальних вантажоперевезень / С.М. Димарчук / / Вісник націон. університ. "Львівська політехніка". Логістика. - 2003. - №469. - С. 195 – 200 с.
14. Доброва Н.В. Проблеми підвищення конкурентоспроможності підприємства / Н. В. Доброва // Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики: матер. четвертої міжнарод. конф. 2015 р. - Одеса: Атлант, 2015. - С.29-30.
15. Економіка і планування бізнесу. Наукове видання / [В.Р.Кучеренко, А.І.Бутенко, А.В.Андрейченко та ін.; наукові керівники: д.е.н., проф. Бутенко А.І. і д.е.н., проф. Кучеренко В.Р.]. – Одеса, 2004. – 458с.
16. Смелянова О. Ю Аналітична записка: Перспективні шляхи та механізми інтеграції ринку транспортних послуг України до країн ЄС / О.Ю Смелянова, Д. Прейгер, О. В. Собкевич. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/475/>
17. Єрохін С.А. Структурна трансформація національної економіки (теоретико-методологічний аспект): наукова монографія / С.А. Єрохін. – К.: Світ знань, 2012. – 234с.
18. Іщенко Н. М. Маркетинг транспортних послуг. [Електронний ресурс] . – Режим доступу : <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/333/4.pdf>.
19. Кібік О.М. Стратегічні інструменти розвитку українського експорту транспортних послуг / О.М. Кібік, В.О. Котлубай, Ю.В. Хаймінова //

- Actual problems of globalization: Collection of scientific articles. – Midas S.A., Thessaloniki, Greece, 2016. – P. 40–43.
20. Кузьмін О. Є. Рекламна стратегія підприємства / О.Є. Кузьмін, С.Б. Романишин, Н.І. Горбаль. — Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львів. політехніка», 2016. — 167 с.
 21. Куценко В. І. Менеджмент сфери послуг: Монографія / Куценко В. І., Трілленберг Г. І. – Київ, 2017. – 459 с.
 22. Маркітан О.С. Управління проектами в підприємницьких структурах: навчальний посібник / Кучеренко В.Р., Маркітан О.С., Горбаченко С.А., Левинський С.В..- О: Астропринт, 2013.- 268с.
 23. Мельник Л.Г. Маркетингова цінова політика: Навч. посіб. / Л.Г. Мельник, О.І. Карінцева, Л.В. Старченко. — Суми: Унів. кн., 2007. — 240 с.
 24. Ляшенко О. М. Взаємозумовленність та взаємозалежність економічної безпеки та розвитку підприємства / Ляшенко О.М., Погорелов Ю.С. // Вісник Донецького державного університету управління (науковий журнал). - №3 (45) - 2008. - С. 162-171.
 25. Матчанов Х. Управление интермодельными транспортными системами в условиях интеграции и глобализации экономики / Х. Матчанов // Международный экспедитор. – 2002. - №2. – С. 34-37.
 26. Моляка О.І. Інвестиційні проекти : Учб. посіб. / Міжгалуз. ін-т упр.; [Наук. ред. Погорельцев В.Н.] — К.: [ТОВ «Дот ЛТД»], 2012. — 50 с.
 27. Нагорний Є. В. Динаміка обсягів перевезень за основними видами транспорту в Україні / Є. В. Нагорний, А. В. Потапенко // Восточно-Европейский журнал передових технологій. - №6/7(42). – 2017 р. – С. 55-58.
 28. Офіційний веб – сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

29. Підлісний П. І. Стан та тенденції розвитку змішаних вантажних перевезень / П. І. Підлісний, А. М. Брайковська // Економіка та управління : зб. наукових праць. – К. : ДЕТУТ, 2012. – Вип. 19.- С. 55-63
30. Плужников К.И. Транспортное экспедирование: учебное пособие / К.И. Плужников. - М.: Рос - Консульт, 2009. - 576 с.
31. Податковий кодекс України від 6 липня 2012 року N 5180-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
32. Попович П. В Аналітичні технології в забезпеченні економічної ефективності логістичних систем / П. В. Попович // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. № 169. – С. 223–225.
33. Проблеми кон'юнктурних досліджень ринків товарів та послуг в Україні/ [В.Р.Кучеренко, А.В.Андрейченко, Л.М. Гейко та ін.; під науковим керівництвом і редакцією д.е.н., професора В.Р.Кучеренка]. – Одеса: Атлант, 2010. – 164с.
34. Програма розвитку національної мережі міжнародних транспортних коридорів в Україні на 2006–2010 рр. // <http://www.gdo.kiev.ua/files/db.php?god=2006&st=1105>.
35. Проектний аналіз: навчальний посібник / Горбаченко С.А., Карпов В.А. - К: Видавничий дім «Кондор», 2019. – 324 с.
36. П'ятницька Г. Нові підходи формування стратегії підприємства в умовах конкуренції /Г. П'ятницька // Підприємництво, господарство і право. - 2004.- №11.- С. 136-140.
37. Савельєв Є.В. Новітній маркетинг: навч. посіб. / Є. В. Савельєв (ред). - К.: Знання, 2008. - 420с.
38. Смирнов І.Г. Митна логістика: Навч.-метод. Комплекс / І. Г. Смирнов. - К.: Київський славістичний ун-т, 2005. - 15с.
39. Собкевич О. В. Аналітична записка: Інвестиційні механізми структурних трансформацій у транспортній галузі / О.В. Собкевич.,

- О.Ю.Ємельянова. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/995/>
40. Стратегічний план розвитку автомобільного транспорту та дорожнього господарства на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mtu.gov.ua/files/Стратегічний%20план%20авто.pdf>.
41. Тарасюк Г.М. Бізнес-план: розробка, обґрунтування та аналіз: Навч. посіб. для студ. ВНЗ / Г.М. Тарасюк; Житомир. держ. технол. ун-т. — Житомир, 2006. — 419 с.
42. Уртимцев Ю.Н. Логистический подход к обоснованию ставки на перевозку грузов / Ю.Н. Уртинцев, Р.Н. Самоснов // Труды ВГАВТ, - 2017. - №296. - Н.Новгород. - С. 120 - 128.
43. Ульянченко О.В. Управління проектами. Бізнес-план проекту: лекція / О.В. Ульянченко, М.Ф. Соловійов, П.Ф. Цигікал, А.В. Токар, А.В. Кучер, Л.Ю. Василено; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В.Докучаєва. — Х., 2009. — 58 с.
44. Федорчук А.І. Маркетингові дослідження : навч. посіб. / Федорчук А.І.; УКООПСПЛКА, Львів. комерц. акад. — Львів: Вид-во Львів. комерц. акад., 2008. — 367 с.
45. Хвевик Ю.М. Сутність конкуренції та фактори впливу на стан ринкового конкурентного середовища / Хвевик Ю.М. // Інвестиції: практика та досвід. - 2009.-№4.- с. 53-57
46. Холоденко А.М. Оптимізація транспортних тарифів у логістичній системі // Розвиток методів управління та господарювання на транспорті: Зб.наук.праць. - Одеса: ОДМУ, 2001. - Вип.10. - С.149 - 162.
47. Черниш О.І. Ринок послуг: механізми державного регулювання в трансформаційній економіці / В.В. Дорофієнко (заг.ред.). — Донецьк : ТОВ "РВК"ПРОМО", 2013. — 410с.

- 48.Швиданенко Г.О. Современная технология диагностики финансово - экономической деятельности предприятия. / Швиданенко Г.О., Олексик О.И. - К.: КНЕУ, 2002. - 192 с.
- 49.Шевчук О. С. Вплив показників ефективності на безпеку руху вулично-дорожніми мережами / О. С. Шевчук // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. № 169. – С. 205 – 209.
- 50.Шинкаренко О.М. Оцінка ризиків інвестиційних проектів / О.М. Шинкаренко // Пробл. науки . — 2016. — N 9. — С. 7-12.